

Leo Trotskij

Vad händer i Kina?

9 november 1929 (i Prinkipo)

En fråga varje kommunist måste ställa sig själv

Bland telegrammen i *Pravda* har det, med små bokstäver, flera gånger under oktober meddelats att ett beväpnat kommunistiskt detachement under befäl av kamrat Zhu De [Chu Teh] avancerar framgångsrikt mot Chao-Cho (Guangdong), att detta detachement har växt från 5 000 till 20 000 osv. Sålunda får vi veta, om än i förbigående, från de lakoniska telegrammen i *Pravda* att de kinesiska kommunisterna genomför en väpnad kamp mot Chiang Kai-shek. Varför förs denna kamp? Dess ursprung? Dess perspektiv? Inte ett ord om detta. Om den nya revolutionen i Kina har mognat så mycket att kommunisterna har tagit till vapen, då tycker man att hela Internationalen borde mobiliseras inför händelser av en sådan gigantisk historisk betydelse. Varför hör vi då inget om detta? Och om situationen i Kina inte är sådan att den ställer kommunisternas väpnade kamp om makten på dagordningen, hur och varför har då kommunistiska militära förband inlett en väpnad kamp mot Chiang Kai-shek, dvs. mot den borgerliga militärdiktaturen?

Ja varför har de kinesiska kommunisterna rest sig i uppror? Kanske för att det kinesiska proletariet redan har läkt sina sår? På grund av att det demoraliserade och försvagade kommunistpartiet har kommit fram till att det är dags att resa sig längs en revolutionära vågen? Har städernas arbetare säkrat sin kontakt med de revolutionära massorna på landsbygden? Har generalstrejken drivit på proletariet till upproret? Om så är fallet är allt klart och helt i sin ordning. Men varför delger *Pravda* dessa händelser med några få rader och med små bokstäver?

Eller kanske de kinesiska kommunisterna har gjort uppror på grund av att de fått de senaste kommentarerna från Molotov rörande resolutionen om den "tredje perioden"? Det är ingen olycks-händelse att Zinovjev som, till skillnad från de andra som kapitulerade fortfarande låtsas vara vid liv, har skrivit en artikel i *Pravda* som visar att Chiang Kai-sheks dominans helt stämmer överens med Koltjaks tillfälliga dominans, dvs. det är endast en enkel episod i det revolutionära uppsvingets process. Denna liknelse är naturligtvis stärkande för sinnet. Olyckligtvis är den inte enbart felaktig, utan helt enkelt enfaldig. Koltjak organiserade ett uppror i en provins mot proletarietets diktatur som redan etablerats i större delen av landet. I Kina regerar den borgerliga kontrarevolutionen i landet och det är kommunisterna som dragit igång ett uppror med några få tusen deltagare i en av provinserna. Vi tror därför att vi har rätten att ställa denna fråga: Har upproret sitt ursprung i situationen i Kina eller kommer det snarare från instruktionerna som rör "tredje perioden"? Vi frågar vidare vilken politisk roll som det kinesiska kommunistpartiet har i allt detta? Vilka är de paroller med vilka det mobiliserar massorna? Hur stort inflytande har det på arbetarna? Vi har inte hört något om allt detta. Zhu Des uppror tycks vara en upprepning av He Longs [Ho Lung] och Ye Tings äventyrspolitiska kampanjer 1927 och Kanton-upproret vid tiden för oppositionens utslutning ur det ryska kommunistpartiet.

Upproret kanske utbröt spontant? Utomordentligt bra. Men vad är då meningen med den vajande kommunistiska fanan ovanför det? Vilken attityd har det officiella kinesiska kommunistpartiet till detta uppror? Vilken inställning har Komintern i denna fråga? Och varför, slutligen, avstår *Pravda* från att göra någon kommentar när de delger oss detta?

Men det finns ytterligare en möjlig förklaring, som kanske är den allvarligaste: Har de kinesiska kommunisterna inlett ett uppror på grund av Chiang Kai-sheks erövring av den kinesiska östra järnvägen? Har detta uppror, som är helt och hållet partisanlikt till sin karaktär, som mål att orsaka oro i Chiang Kai-sheks bakre led? Om det är så frågar vi vem som gett ett sådant råd till de kinesiska kommunisterna? Vem bär det politiska ansvaret för att de gått över till gerillakrigföring?

Det var inte länge sedan vi på det bestämdaste fördömde svamlet kring nödvändigheten av att

överlämna ett sådant viktigt instrument som den kinesiska östra järnvägen från den ryska revolutionens händer till den kinesiska kontrarevolutionens. Vi påminde om det internationella proletariats grundläggande plikt att i denna konflikt försvara sovjetrepubliken mot den kinesiska borgarklassen med alla dess möjliga tillskyndare och allierade. Men å andra sidan är det rätt klart att Sovjetunionens proletariat, som har makten och armén i sina händer, inte kan kräva att det kinesiska proletariatets förtrupp inleder ett omedelbart krig mot Chiang Kai-shek, dvs. att den använder de medel som sovjetregeringen själv inte anser sig kunna tillgripa, och detta helt med rätta.

Om ett krig hade påbörjats mellan Sovjetunionen och Kina, eller rättare sagt mellan Sovjetunionen och Kinas imperialistiska beskyddare, borde det vara de kinesiska kommunisternas plikt att på kortast möjliga tid förvandla detta krig till ett inbördeskrig. Men även i detta fall måste igångsättandet av inbördeskriget underställas en allmän revolutionär politik; och även i detta fall skulle inte de kinesiska kommunisterna kunna övergå till ett öppet uppror hur som helst och när som helst, utan enbart efter att ha försäkrat sig om det nödvändiga stödet från arbetar- och bondemassorna. Upproret i Chiang Kai-sheks bakre led skulle i detta fall vara en förlängning av de sovjetiska arbetarnas och böndernas front; och de upproriska kinesiska arbetarnas öde skulle vara intimt sammanknutet med sovjetrepublikens öde; uppgifterna, målen, perspektiven skulle vara mycket tydliga.

Men vilket är det perspektiv som öppnats upp av detta uppror av de idag isolerade kinesiska kommunisterna i frånvaron av krig eller revolution? Perspektivet av ett fruktansvärt nederlag och en äventyrspolitisk degenerering av det som återstår av kommunistpartiet.

Under tiden måste det sägas öppet: att kalkylera med ett gerillaäventyr stämmer helt överens med den allmänna karaktären på Stalins politik. För två år sedan förväntade sig Stalin stora vinster i sovjetstatens säkerhet genom alliansen med imperialisterna i de brittiska fackföreningarnas generalråd. Idag är han fullt kapabel att räkna med att ett uppror från de kinesiska kommunisternas sida, även om det saknar utsikter till framgång, skulle medföra ”en liten vinst” i en prekär situation. I det första fallet var beräkningarna fullständigt opportunistiska, i det andra, öppet äventyrliga, men i båda fallen görs kalkylen oberoende av de allmänna uppgifterna för världens arbetarrörelse, mot dessa uppgifter och till nackdel för sovjetrepublikens korrekt uppfattade intressen.

Vi har inte alla uppgifter till vårt förfogande för en definitiv slutsats. Det är därför vi frågar:

Vad händer i Kina? Förklara det för oss! Den kommunist som inte ställer frågan till sig själv och till ledningen för sitt parti är ovärdig namnet kommunist. Ledningen som gärna vill förbli stående diskret vid sidolinjen för att, om de kinesiska partisanerna lider nederlag, kunna två sina händer och överlåta ansvaret på det kinesiska kommunistpartiets centralkommitté – en sådan ledning skulle vanära sig själv – och detta är inte första gången, det är sant – till det mest avskyvärda brottet mot den internationella revolutionens intressen.

Vi frågar: Vad händer i Kina? Vi kommer att fortsätta ställa denna fråga tills vi tvingat fram ett svar.

Översättning: *Per-Olov Eklund*

Till innehållsförteckningen för artikelsamlingen [Trotskij om Kina](#)